

T.B.M.M.
BARIŞ ve DEMOKRASİ PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Sayı: 287
Tarih: 05.03.2010

- 13095

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın, Başbakan Sayın Recep Tayyip ERDOĞAN tarafından Anayasanın 98 ve İç tüzüğün 96.Maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Ayla AKAT ATA
Batman Milletvekili

2005 yılında yürürlüğe girmiş olan Çocuk Koruma Kanununa göre, ülkemizde 18 yaşın altındaki tüm vatandaşlar çocuk olarak kabul edilmekte ve çocuk haklarından yararlanabilmektedir. BM Çocuk Hakları Sözleşmesi, çocukların haklarından yararlanmaları için gerekli koşulların sağlanması konusunda taraf devletleri yükümlü kılmıştır. Başka bir ifade ile çocukların eğitim hakkı da dahil olmak üzere haklarından yararlanabilmeleri için gerekli koşulların yaratılmasından devlet sorumludur.

Ülkemizde genel olarak, idari kapasite, sağlık, eğitim, çocuk yargı sistemi ve çocuk iş gücü dahil olmak üzere çocuk haklarına ilişkin pek çok konuda devletin yükümlülüklerini yerine getirmede yetersiz kaldığı ve çocukların korunması için gerekli idari, yasal ve kurumsal düzenlemeleri hayata geçirmesi gerektiği bilinmektedir.

Bu sorunlu alanlar arasında en ivedilikle çözüm bulunması gereken alanların başında çocuk yargı sistemi gelmektedir. 2005 tarihli Çocuk Koruma Kanunu, 18 yaşın altındaki tüm vatandaşları çocuk olarak kabul etmesine ve çocuk haklarından yararlanabileceklerini güvenceye almış olsa da 2006 yılında Terörle Mücadele Yasası ve özellikle Ceza Kanununun 220. ve 314. maddelerinde yapılan değişiklikler ile 15-18 yaş arası çocukların yetişkin olarak yargılanabilmelerinin yolu açılmıştır.

Bu durum zaten cezaevlerinde sayıları endişe verici boyutlara ulaşan çocuk tutuklu ve hükümlülere yenilerinin eklenmesine neden olmuştur. TMK'da yapılan değişikliğin ardından uygulamada, Ceza Kanununun değiştirilmiş 220 ve 314. maddelerine dayanarak söz konusu yaş grubuna giren çocuklar hakkında açılan davalarda artış görülmüştür. Örneğin, özellikle Güneydoğu bölgesinde, gösterilere katılan reşit olmayan çocuklar "terör" bağlamında ağır suçlamalarla karşılaşılabilmekte ve bu nedenle orantısız, uzun hapis cezalarına çarptırılabilir. Çocuk mahkemelerinde çocuk savcılarının olmaması ve hapisane koşulları da eleştiri konusu olmaktadır.

İslahevlerinin kısıtlı kapasitesi nedeniyle, tutuklu yargılanan çocuklarının çoğunluğunun yetişkin hapisanelerinde tutulması endişe verici bir durumdur.

Sayıları dört bine yaklaşan tutuklu ve hükümlü çocukların eğitim hakkından yararlanmaları konusunda da ciddi endişeler taşımaktadır. Her ne kadar uluslar arası düzenlemeler çocuk yargı sisteminde, tutuklanmayı bir istisna olarak değerlendirse ve bu istisnayı da bir cezalandırma yolu olarak değil bir eğitim süreci olarak tanımlasa da ülkemizdeki uygulamanın farklı olduğu açıktır. Sayıların da gösterdiği gibi ülkemizde çocuk yargısı istisna değil kural haline gelmiştir. Genel olarak cezaevlerinin sağlıksız koşulları ve çocuk cezaevleri ile ıslah evlerinin benzer durumda olmaları, konuyla ilgili mevcut kısmi yasal düzenlemelerin dahi hayata geçirilebilirliği konusunda kuşku uyandırmaktadır.

5275 sy. Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un Çocuk Eğitimevleri başlıklı 15. maddesinde;

“Çocuk eğitimevleri; çocuk hükümlüler hakkında verilen cezaların, hükümlülerin eğitilmeleri, meslek edinmeleri ve yeniden toplumla bütünleştirilmeleri amaçları güdülerek yerine getirildiği tesislerdir ... Kurum içinde veya dışında herhangi bir eğitim ve öğretim programına devam eden ve onsekiz yaşını dolduran çocukların, eğitim ve öğretimlerini tamamlayabilmeleri bakımından yirmibir yaşını bitirinceye kadar bu tesislerde kalmalarına izin verilebilir denilmektedir.

Aynı kanunun Eğitim Programları başlıklı 75. maddesindeyse;

“Ceza infaz kurumlarında bulunduğu süre içinde hükümlüye, kişiliğini geliştirecek, sağlayacak ve salıverilme sonrasına hazırlayacak programlar uygulanır. Hükümlünün yaş, ceza süresi ve yeteneklerine öncelik verilerek ekonomik ve kültür durumuna uygun biçimde düzenlenen eğitim programları; temel eğitim, orta ve yüksek öğretim, meslek eğitimi, din eğitimi, beden eğitimi, kütüphane ve psiko-sosyal hizmet konularını kapsar” ibareleri yer almaktadır.

Konumuz açısından önemi çok açık olan 76. madde ise;

“Açık ceza infaz kurumları ile çocuk eğitimevlerinde bulunan hükümlülerin örgün ve yaygın, kapalı ceza infaz kurumunda bulunan hükümlülerin yaygın öğretimden yararlanmaları sağlanır” hükmüne yer verilmiştir.

Bu çerçevede konuyla ilgili olarak;

- 1- Yetişkin ceza ve hüküm evlerinde tutulmakta olan çocuk sayısı kaçtır?
- 2- 2006 -2010 Ocak ayı itibariyle tutuklandığı için kaç çocuk eğitim hakkından mahrum kalmıştır?
- 3- Ceza ve hüküm evleri ile çocuk hapishanelerinde tutulmakta olan çocukların eğitim haklarından mahrum kalmamaları için ne tür önlemler alınmış bulunmaktadır?
- 4- Ceza ve hüküm evleri ile çocuk hapishanelerinde çocukların eğitim hakkını kullanmaları için ayrılan dersliklerin sayısı kaçtır? Aynı amaçla kaç öğretmen görevlendirilmiş bulunmaktadır? Bu öğretmenler geçici olarak mı görevlendirilmektedir?
- 5- Genellikle ceza ve hüküm evleri ile çocuk hapishanelerinde tek derslik bulunduğu ifade edilmektedir. Bu durumda farklı yaş grupları ve eğitim düzeylerindeki çocuklara yönelik farklı eğitim programlarının uygulanması nasıl yapılmaktadır?